

Aktuālais pasaules ekonomikā

2025. gada 12. – 16. maijs

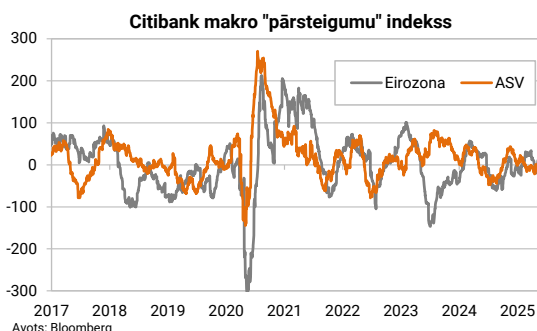
Simona Striževska

Ekonomiste

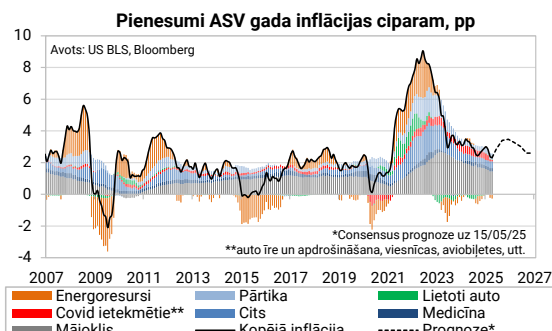
Simona.Strizevska@cbl.lv

- **ASV gada inflācija aprīlī turpinājusi bremzēties, pazeminoties līdz 2.3% no 2.4% martā.** Tas bija zemākais inflācijas līmenis kopš 2021. gada sākuma. Mēneša griezumā patēriņa cenas ASV pieauga par 0.2%. Inflācijas datus tarifu ietekme pagaidām nav jūtama, un, pateicoties naftas cenu kritumam, tarifu haoss pat pastarpināti veicināja inflācijas rādītāju samazināšanos – energoresursu cenu pieaugums gada inflācijas ciparam otro mēnesi pēc kārtas bija negatīvs. Pamatinflācija gada griezumā aprīlī saglabājās stabila 2.8% apmērā, savukārt mēneša laikā patēriņa cenas, izslēdzot pārtikas un energoresursu ietekmi, pieauga par 0.2%. Nozīmīgu daļu no pamatinflācijas pieauguma joprojām veidoja īres maksu kāpums, taču, spriežot pēc mājokļu tirgus indikācijām, tas varētu turpināt mazināties. Aprīlī, augot tarifiem, būtiski palielinājās uzņēmēju inflācijas novērtējums. Saskaņā ar ISM menedžeru aptauju, pakalpojumu sektorā cenas un izmaksas sasniedza augstāko līmeni kopš 2023. gada sākuma, ražošanas sektorā – kopš 2022. gada vidus. Pēdējos mēnešos auga arī ASV patērētāju inflācijas gaidas. Tarifu dēļ pieauga arī darījumu cenas lietotu automašīnu segmentā. Šonedēļ ASV un Ķīna uz 90 dienām pazemināja iepriekš uzliktos importa tarifus. ASV tarifs Ķīnas precēm samazināts no 145% līdz 30%, Ķīnas tarifs – no 125% līdz 10%. Tarifu kara deeskalācija varētu palīdzēt mazināt cenu spiedienu un uzlabot tirgus sentimentu.
- **ASV aktivitātes rādītumi aprīlī neattaisnoja analītiķu gaidas, taču par problēmām ekonomikā nesignalizēja.** ASV mazumtirdzniecības apgrozījums nominālajā izteiksmē (bez auto un degvielas) izauga par 0.2% pēc spēcīga 1.1% kāpuma martā. Gada griezumā izaugsme pārsniedza 5% otro mēnesi pēc kārtas. Tirdzniecības kategoriju griezumā vairāki segmenti uzrādīja negatīvu rezultātu aprīlī pēc kāpuma martā, tikmēr tēriņi kafējniecās turpināja noturīgi augt. Aprīlī ASV ražošanas apjomi samazinājās par 0.4% mēneša griezumā, pārtraucot piecus mēnešus ilgušo pieaugumu sēriju. Līdzīgu samazinājumu uzrādīja arī ASV ieguves rūpniecība. Naftas ieguves apjomi pēdējo nedēļu laikā mazinājās un maijā sākumā sasniedza 13.4 milj. barelu dienā salīdzinājumā ar 13.6 milj. martā. Gada griezumā ASV ražošanas sektora izaugsme pēdējo četru mēnešu laikā svārstījās ap 1% (1.2% aprīlī), taču ASV ražotāju noskaņojuma pasliktinājums pēdējo mēnešu laikā liecina, ka dinamika varētu vājināties.
- **Eiropas ražošanas apjoms 1. ceturksnī audzis par 4.7%, ASV uzņēmējiem papildinot krājumus pirms importa tarifu ieviešanas.** Eiropas ražošanas izlaide martā palielinājās par 2.5%, uzrādot trešo pieaugumu pēc kārtas, kas pārsniedz 1%, un bija par nepilniem 4% augstāka nekā pirms gada. Acīmredzot, eiropas ražošanas uzplaukumu pēdējo mēnešu laikā nodrošināja ASV uzņēmēju vēlme importēt produkciju no Eiropas pirms stājās spēkā papildu importa tarifi. Lielākais izlaides kāpums bija novērojams Īrijas ražošanas sektorā, kur nozīmīgu daļu no kopējās izlaides veido farmācijas produkcija. Šis pieaugums sakrita ar apjomīgu ASV farmācijas produkcijas importu 1. ceturksnī. Spēcīgu kāpumu martā uzrādīja arī Vācijas ražošanas izlaide – par 3.5%. Savukārt Francijas, Itālijas un Spānijas ražošanas sektori martā reģistrēja mērenākus pieaugumus. Eiropas ražošanas pieaugums veicināja eiropas IKP izaugsmi 1. ceturksnī, tomēr nākamajos ceturkšņos šī ietekme varētu būt pretēja, ņemot vērā apjomīgas priekšlaicīgas preču piegādes uz ASV un nenoteiktību pasaules ekonomikā.

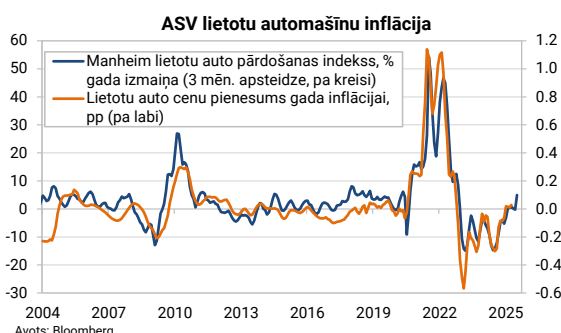
Makro pulss

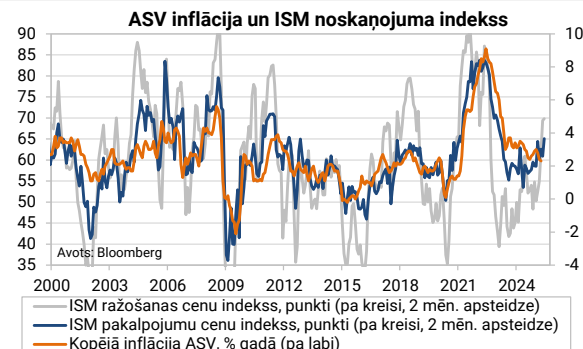
ASV inflācijā pagaidām neparādās tarifu ietekme

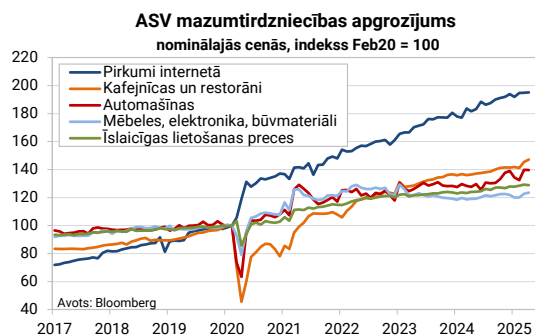
Esošo automašīnu cenas ASV tirgū sāk pieaugt

Uzņēmēji ziņo par inflācijas spiediena pieaugumu

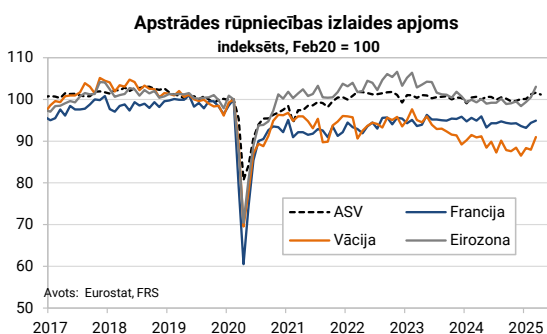
ASV tirdzniecībā negatīva tarifu ietekme nav manīta

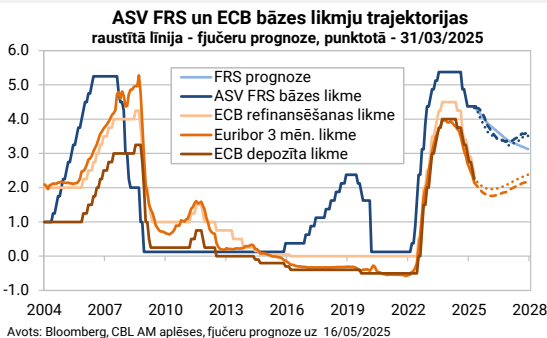
ASV ražošanā aprīlī pārtrūkst pieaugumu sērija

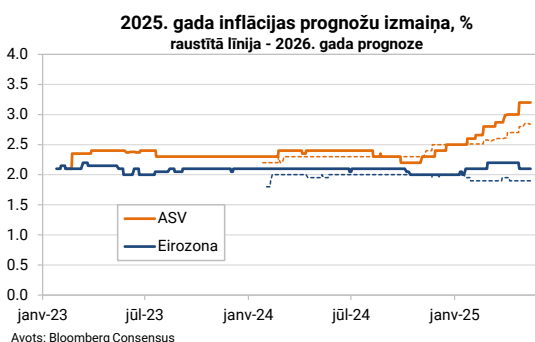
Tarifu bažas nodrošina pacēlumu EZ ražošanā

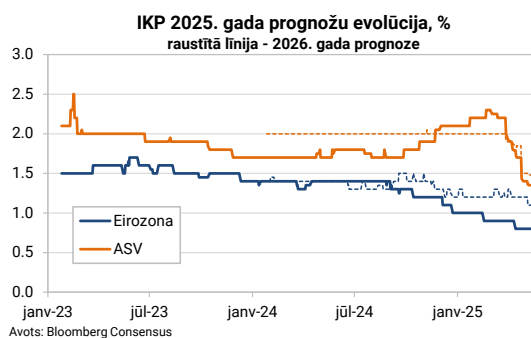
Procentu likmju trajektorijas

Consensus inflācijas prognozes

Consensus IKP prognozes

Apskata sagatavošanas datums: 16.05.2025.

Saistību neuzņemšanās atbilde:

Šim apskatam ir informatīvs raksturs, un to nevar uzskatīt kā piedāvājumu vai rekomendāciju pirkt, turēt vai pārdot tajā minētos finanšu instrumentus. Apskatā iekļautā informācija uzskatāma par mārketinga paziņojumu Finanšu instrumentu tirgus likuma izpratnē un tā nav sagatavota, pamatojoties uz tādu normatīvo aktu prasībām, kas veicina ieguldījumu pētījumu neatkarību, kā arī nav pakļauta aizliegumam veikt darījumus pirms ieguldījumu pētījuma izplatīšanas. Šī apskata autori, kā arī CBL Asset Management IPAS, tās saistītie uzņēmumi vai pārstāvji neuzņemas atbildību par kādām neprecizitātēm vai kļūdām, kā arī par apskatā iekļautās informācijas iespējamu izmantošanu, tostarp neuzņemas atbildību par tiešiem, netiešiem zaudējumiem (ieskaitot neiegūto peļņu), kā arī soda sankcijām, arī gadījumos, kad ir brīdināta par tādu iespējamību. Šajā apskatā ietvertā informācija iegūta no avotiem, kas tiek uzskatīti par uzticamiem (www.bloomberg.com, www.reuters.com, citu masu mediju, kā arī valstu biržu, centrālo banku un statistikas biroju, kā arī kompāniju mājas lapās atrodamo informāciju u.c.), tajā pat laikā CBL Asset Management IPAS negarantē sniegtās informācijas precizitāti un pilnību. Apskatā paustā informācija un viedokļi attiecas uz apskata publicēšanas brīdi, un var tikt mainīti bez iepriekšēja brīdinājuma. Pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz CBL Asset Management IPAS vai attiecīgajiem avotiem ir obligāta.